Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande över remiss av Boverkets rapport Lättnader i kraven på byggnader vid ändring och ombyggnad (2025:12), LI2025/01207, svar senast 2025-10-31

Er beteckning: LI2025/01207

Sammanfattning

Länsstyrelsen Östergötland ser positivt på att en översyn görs av reglerna för ändring och ombyggnad. Förslagen kan främja ett effektivt och mer ändamålsenligt byggande. Tillägget om resurshushållning kan medverka till en mer hållbar byggsektor. Givet uppdragets inriktning har vi inget att erinra mot föreslagna författningsändringar men anser att vissa delar behöver förtydligas. Förslagets väsentligt minskade krav på bostädernas tillgänglighet och användbarhet motverkar funktionshinderspolitikens mål och riskerar även att övervältra kostnader på kommunerna. Länsstyrelsen Östergötland anser därför att de sociala och samhällsekonomiska konsekvenserna behöver förtydligas innan förslaget förs vidare.

Länsstyrelsens synpunkter på förslagen

Övergripande synpunkter

Länsstyrelsen Östergötland ser i huvudsak positivt på Boverkets rapport, som föreslår lättnader i kraven för att minska kostnaderna samt möjliggöra ett bättre nyttjande av det befintliga byggnadsbeståndet. Det är värdefullt att resurshushållning tydligare lyfts in som en faktor att beakta vid ändring. Den största lättnaden rent ekonomiskt är att tillgänglighetskravets nuvarande särställning vid ombyggnad lyfts bort. Det kommer att möjliggöra att fler bostäder kan tillskapas och ge bättre ekonomi för ombyggnadsprojekten. Samtidigt leder förändringen tveklöst till

försämrade möjligheter att klara tillgänglighetskraven i den byggda miljön. Reformen rör ett mycket stort bostadsbestånd som under de närmaste åren kommer att vara aktuellt för ombyggnad. Reformen kan därmed antas motverka målen för funktionshinderspolitiken. Det som på projektnivå ger lägre kostnader riskerar att i ett samhällsekonomiskt perspektiv ge ökad ekonomisk belastning genom högre och mer kostsamma krav på kommunerna att ordna boenden för personer som är beroende av en bostad som är tillgänglighetsanpassad, genom bostadsanpassningsbidrag eller att kommunen måste medverka till att den boende kan flytta till en annan bostad. Länsstyrelsen Östergötland anser att utredningens konsekvensutredning behöver vidareutvecklas för att vidare belysa dessa perspektiv, i socialt såväl som ekonomiskt hänseende.

Författningsförslagen

Länsstyrelsen Östergötland har, givet uppdragets inriktning, inget att invända mot föreslagna författningsändringar. Dock ser vi att vissa begrepp med fördel skulle kunna förtydligas med definitioner i lagtexten;

Påtaglig förnyelse. Av Bilaga 4 framgår en ny definition av begreppet påtaglig förnyelse och definition av begreppet ombyggnad har tagits bort. Dessa förändringar framgår dock inte av författningsförslaget, vilket bör uppdateras i linje med bilagan.

Suterrängvåning. I författningskommentaren till 8 kap. 7 §, ges viss förklaring/vägledning men otydligheten kring begreppet konstateras här också som ett problem. Det bekräftar att suterrängvåning behöver definieras i förhållande till begreppen våning och källare.

Behov av resurshushållning. Enligt författningskommentaren är syftet att möjliggöra att bibehålla befintliga material i byggnaden. Konsekvensbeskrivningen speglar att det även kan finnas andra perspektiv på tillämpningen av begreppet. Det motiverar att begreppet motiveras i lagtext för att undvika alltför stor oklarhet om vad som åsyftas.

Konsekvenser

Som framgår ovan anser Länsstyrelsen Östergötland att konsekvenserna av lättnaderna i kraven på tillgänglighet i bostäder

behöver behandlas i ett vidare samhällsperspektiv, både i förhållande till målen för funktionshinderspolitiken och kostnaderna för kommunerna och hushållen.

Länsstyrelsen Östergötland anser att konsekvensbeskrivningen med fördel kan vidareutvecklas vad avser anser konsekvenser för efterlevnad av politiken för gestaltad livsmiljö och miljömålet God bebyggd miljö. Nuvarande redogörelse är, enligt Länsstyrelsen Östergötlands uppfattning, alltför knapphändig. En tydligare koppling bör göras till bland annat tillgänglighetsfrågan, och hantering av målkonflikter mellan kulturhistoriskt skydd och fler bostäder samt kvalitéer i boendemiljön.

Länsstyrelsen Östergötland saknar också en bredare redogörelse om behovet av kompetensinsatser vid implementering av förslaget. Sådana insatser är viktiga för att uppnå önskad effekt.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor på telefon 010-223 50 00 eller via e-post ostergotland@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 12315-2025 i ämnesraden för e-post.

De som medverkat i beslutet

Beslut om yttrandet har fattats av avdelningschef avdelningen för människa och samhälle Jenny Knuthammar med länsarkitekt Jan Persson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Karin Lilliecrantz, beredningshandläggare enheten för juridik medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.